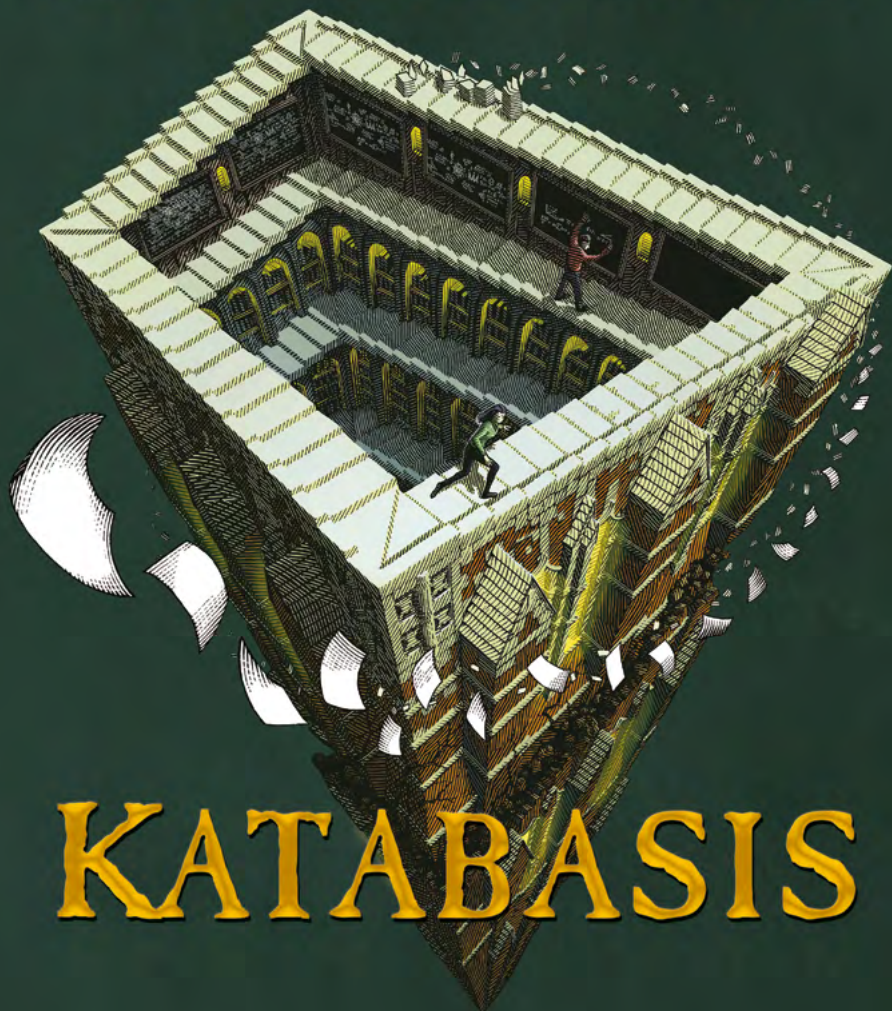

DOSTALI SA DO PEKLA
TERAZ V ŇOM MUSIA PREŽIŤ

R. F. KUANG

KATABASIS

Ljndeni

Katabasis

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

R. F. Kuang

Katabasis – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

KATABASIS

R. F. Kuang

KATABASIS

Z angličtiny preložila Zuzana Dudíková

Ljndeni

R. F. Kuang: *Katabasis*

Copyright © 2025 by R. F. Kuang

Translation © Zuzana Dudíková, 2025

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2025

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-4880-3

ISBN e-knihy 978-80-566-4902-2 (1. zverejnenie, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-4903-9 (1. zverejnenie, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-4901-5 (1. zverejnenie, 2025) (ePDF)

Venujem svojmu skvelému, milovanému Bennettovi.

POZNÁMKA AUTORKY

Niektorí učitelia spomenutí v tomto texte sú skutoční a až na niekoľko výnimiek – ktoré, pevne dúfam, sú evidentné – som sa pokúsila presne prezentovať ich názory. Kniha Dereka Parfita *Dôvody a ľudia* bola naozaj vydaná v roku 1984, čo sa hodí do mojej časovej línie. Aristoteles však nepoužíval termín „nebeský vesmírny červ“, hoci by sa ním dala pekne vizualizovať jeho fyzika. Dielo Michaela Huemera *Existencia je dôkazom nesmrteľnosti* vyšlo v roku 2019, ja však v texte tvrdím, že vyšlo v roku 1960. Je to výtvarná fantázia, tak ako takmer celá táto kniha.

Domnievam sa, že skutočný prívrženeц filozofie pravdepodobne zostane nepochopený ostatnými, ktorí nerozumejú, prečo sa neustále zaoberá smrťou a umieraním. Ved' ak to tak je a on po celý svoj život túžil po smrti, prečo keď príde jeho čas, mal by sa sťažovať na to, čomu sa vždy venoval a po čom túžil?

PLATÓN – FAIDON

Začalo sa to v Cambridgei v októbri počas prvého semestra. Vietor dul, slnko sa skrylo za mraky a Alica Lawová mala v prvý deň vyučovania prednášať študentom o nebezpečenstvách karteziánskeho kúzla na oddelenie tela a mysle, ktoré sa využívalo na opakovanie učiva bez hygienickej prestávky. Namiesto toho sa však rozhodla zachrániť dušu svojho školiteľa z ôsmich kruhov pekla.

Profesor Jacob Grimes zahynul v dôsledku príšernej krvavej nehody. Z istého pohľadu to bolo jej vinou, a tak sa Alica z morálnej povinnosti, ale aj vo vlastnom záujme – lebo okrem profesora

Grimesa neexistoval v odbore analytickej mágie iný predseda komisie a bez predsedu komisie nemohla obhájiť svoju dizertačnú prácu, dokončiť štúdium ani sa úspešne uchádzať o trvalý úväzok v tomto odbore – rozhodla prosiť o jeho návrat do života u kráľa Jamu Milosrdného, vládcu podsvetia.

Nešlo o ľahkú úlohu. Za posledný mesiac sa stala odborníčkou na tartarológiu – doktrínu o existencii pekla –, hoci nepatri-la do jej odboru. Táto doktrína vlastne nebola súčasťou žiadneho vedného odboru, keďže tartarológovia len málokedy prežili a mohli publikovať svoju prácu. Od smrti profesora Grimesa venovala všetok svoj čas čítaniu každej monografie, vedeckej práce či korešpondencie, aké na tému cesty do pekla a návratu späť našla. Celkovo tento výlet absolvoval asi tucet učencov, ktorí prežili a mohli ho pravdivo opísať, no v poslednom storočí ich bolo len zopár. Všetky existujúce zdroje boli do rôznej miery nespoľahlivé a okrem toho nesmierne zložité na preklad. Danteho opis bol natoľko rozpitvaný zlomyseľnými kritikami, že opis udalostí sa v ňom úplne stratil. T. S. Elliot v knihe *Pustatina* síce uviedol dosť detailné opisy krajiny, no dielo obsahovalo toľko odvolávok na autora, že jeho status ako výpoveď dočasného návštevníka pekla bol veľmi otáznny. Orfeove poznámky v archaickej gréčtine boli, podobne ako jeho zvyšné práce, veľmi zničené a Eneas – nuž, to bola čisto rímska propaganda. Bolo možné, že v menej známych jazykoch existovali aj iné opisy, lenže Alica by hľadaním v archívoch strávila desaťročia a financovanie jej projektu by tak dlho nemohlo čakať. Zhodnotenie pokroku jej práce malo byť na konci semestra a bez živého a dýchajúceho školiteľa mohla Alica dúfať prinajlepšom v predĺženie financovania do času, kým sa nepremiestni niekam inam a nenájde si nového školiteľa.

Alica sa však nechcela premiestňovať. Túžila iba po titule z Cambridgeu. A nechcela ani iného školiteľa, želala si iba profesora Jacoba Grimesa, vedúceho katedry, laureáta Nobelovej ceny a dvakrát zvoleného prezidenta Kráľovskej akadémie mágie. Potrebovala odporúčací list, ktorý jej otvorí každé dvere, potrebovala byť navrchu každej kopy žiadostí. A preto sa musela hneď v ten deň vybrať do pekla.

Niekoľkokrát si prekontrolovala zápisy napísané kriedou. Uzavretie kruhu si vždy nechávala na koniec, keď si už bola absolútne istá, že ju vyslovenie zaklínadla, a teda aktivácia pentagramu, neusmrtí. Vždy sa bolo treba uistiť, lebo mágia si vyžaduje presnosť. Uprene zízala na úhladné biele čiary, až sa jej začali zlievať pred očami. Lepšie to už nemôže byť, usúdila. Áno, ľudská myseľ sa môže myliť. Tá jej však bola menej omylná ako väčšina ostatných a zároveň jediná, ktorej mohla veriť.

Chytila kriedu do ruky. Posledný hladký ťah a pentagram bol dokončený.

Zhlboka sa nadýchla a vstúpila doň.

Vedela, že tento čin si vyžiada svoju cenu. Nikto si nemohol len tak bez ujmy cestovať do podsvetia. Ona sa však hneď na začiatku rozhodla tú cenu zaplatiť, lebo z objektívneho hľadiska jej pripadala triviálna. Dúfala len, že to nebude bolieť.

„Čo to robíš?“

Ten hlas hneď spoznala. Ešte prv ako sa otočila, vedela, koho uvidí pri dverách.

Bol to Peter Murdoch – rozopnutý kabát, vykasaná košeľa, taška s vytrčajúcimi papiermi, ktoré sa kedykoľvek mohli rozletieť vo vetre. Alicu vždy rozčuľovalo, ako je možné, že sa Petrovi, ktorý každý deň pôsobil, akoby sa len s námahou vytrepal z posteľe, podarilo stať miláčikom celej katedry. Na druhej strane to nebolo

až také prekvapivé – v akadémii sa rešpektovala disciplína a oceňovalo úsilie, ale najväčší obdiv získavali géniovia, ktorí sa nemuseli veľmi usilovať. Peter Murdoch s vlasmi ako vtáčie hniezdo a kostnatými končatinami, balansujúci na rozheganom bicykli, vyzeral, akoby sa za celý svoj život o nič nesnažil. Jednoducho sa už narodil brilantný a všetky vedomosti mu sudičky naliali rovno do mozgu.

Alica ho neznášala.

„Daj mi pokoj!“ odvrkla.

Peter sa však natlačil do jej kruhu, čo bolo veľmi nezdvorilé. Každý by sa mal najprv spýtať, či môže vstúpiť do pentagramu iného mága. „Viem, čo máš v pláne.“

„To teda nevieš!“

„Vidím Cuov pentagram prenosu so Setiyovými úpravami,“ vyhlásil Peter, čím na Alicu značne zapôsobil, pretože sa len krátko pozrel na zem a navyše z opačnej strany miestnosti. „Na vytvorenie psychického prepojenia na cieľ si použila Rámánudžanov súčet s implikáciami na Casimirov jav. Plus osem čiarok znázorňujúcich osem kruhov.“ Po tvári sa mu rozlial úškrn. „Alica Lawová, ty nezbednica! Pokúšaš sa dostať do pekla!“

„Ak to už vieš, potom si uvedomuješ aj to, že je tu miesto len pre jedného!“ odsekla Alica.

Peter si kľakol, posunul si okuliare na koreň nosa a vlastnou kriedou rýchlo urobil do pentagramu malé úpravy. Aj to bolo totálne nezdvorilé – každý by sa mal najprv spýtať, či môže upraviť prácu iného učenca. Lenže pre Petra Murdocha normy správania neplatili. Peter sa v živote pohyboval s nevšímavosťou, ktorú takisto ospravedlňovala iba jeho geniálna myseľ. Alica na vlastné oči videla, ako Peter pri stole obliel čokoládovým sirupom taláre členov vedenia školy a namiesto pokarhania si vyslúžil len potľapkanie

po pleci a smiech. Keď Peter pri rečovom prejave hmkal, pokladalo sa to za milé. Alica naproti tomu raz strávila takmer celú večeru na toalete, kde sa upokojovala dýchaním pomedzi prsty, lebo nechtiac prevrhla košík s chlebom na zem.

„A z jedného sú dvaja.“ Peter luskol prstami. „Abrakadabra, a už je miesto aj pre mňa!“

Alica skontrolovala jeho zápis a sklamaná musela uznať, že je dokonalý. Bola by radšej, keby urobil nejakú chybu, pre ktorú by prišiel napríklad o ruku. A úplne najradšej by bola, keby vzápätí nevyhlásil: „Idem s tebou.“

„Nie, nejdeš.“

Peter Murdoch bol zo všetkých ľudí z cambridgeskej Katedry analytickej mágie ten posledný, s kým by sa chcela vybrať do záhrobia. Ten dokonalý, múdry, neskutočne otravný Peter, ktorý získal najvýznamnejšie ceny katedry vo všetkých disciplínach – najlepšia vedecká práca prvého ročníka, najlepšia vedecká práca druhého ročníka, medaily dekana za logiku a matematiku (čo pre Alicu boli najhoršie predmety, no aj v tých bola oceňovaná, až kým neprišla do Cambridgeu). Peter bol potomkom rodiny akademikov – narodil sa fyzikovi a biologičke, čo značilo, že v slonovinovej veži vyletel do výšok ešte skôr, než začal chodiť. Peter už vlastnil všetko to najlepšie na svete a nepotreboval odporúčací list od profesora Grimesa, aby dostal prácu.

Najhoršie zo všetkého bolo, že Peter bol ešte aj neodolateľne milý. Vždy mal na tvári podmanivý úsmev, vždy ponúkal kolegom pomoc pri lúštení hádaniek spojených s výskumom, na seminároch sa každého pýtal, aký mal víkend, hoci dobre vedel, že sa trápili nad analýzami, ktoré on zvládol počas spánku. Peter sa nikdy nechvastal ani nevyvyšoval, bol jednoducho lepší bez vlastného pričinenia, a to ostatným stačilo, aby sa pri ňom cítili ešte horšie.

Nie, Alica chcela svoj problém vyriešiť sama. Nepotrebovala, aby jej Peter Murdoch po celý čas pozeral ponad plece či zdokonaľoval jej pentagramy len preto, že chcel pomôcť. A už vôbec sa s ním nemienila deliť o zásluhy, keď sa aj s dušou profesora Grimesa bezpečne vráti späť.

„V pekle sa budeš cítiť sama,“ zdôvodňoval. „Bude ti chýbať spoločnosť.“

„Počula som, že v pekle sú aj iní.“

„Veľmi smiešne, haha. Priznaj si, že prinajmenšom budeš potrebovať pomoc pri nosení zásob.“

Alica si vložila do ruksaku novú bezodnú fľašu (čarovnú fľašu na vodu, ktorá sa nevyprázdni ani po týždňoch) a elfský chlebič Lembas (suché nutričné krajce tvrdé ako lepenka, obľúbené medzi vysokoškolákmi, lebo sa dali rýchlo zjesť a nasýtili aj na niekoľko hodín). Chlebič nebol čarovný, bol to iba proteín extrahovaný z arašidov skombinovaný s nekresťanským množstvom cukru. Okrem toho mala v ruksaku baterky, jódovú tinktúru, zápalky, lano, obvazy a izotermickú fóliu. Zabalila si aj čisto nový balíček kriedy značky Barkles a všetky možné mapy pekla, aké v univerzitnej knižnici našla, starostlivo skopírované a v obaloch vložené do šanónu. (Aj keď v každej bola použitá iná topografia – Alica si však povedala, že vhodnú mapu si vyberie, až keď tam dorazí.) V ruksaku sa nachádzal ešte nôž s vystreľovacou čepeľou a dva ostré lovecké nože. A pre prípad, že by sa niekedy večer nudila, vzala si aj knihu od Prousta. Nikdy predtým sa k žiadnemu z jeho románov nedostala, ale pod vplyvom Cambridgeu sa zmenila a chcela si ho prečítať. Povedala si, že peklo je vhodné miesto, kde s tým začať. „Som dobre pripravená.“

„Budeš však potrebovať pomoc pri prechádzaní jednotlivými kruhmi,“ ďalej vysvetľoval Peter. „Z hľadiska metafyziky je peklo

veľmi zložitú. Anscombová tvrdí, že neustále zmeny v orientácii v priestore...“

Alica vyvrátila oči dohora a prerušila ho: „Prosím ťa, nesnaž sa mi naznačiť, že nie som dosť múdra, aby som sa dostala do pekla.“

„Máš pri sebe výtlačok *Clearyho šablón*?“

„Samozrejme.“ Alica by na ne predsa nezabudla. Nikdy na nič nezabúdala.

„A urobila si si krížovú kontrolu všetkých dvanástich verzií Orfeovej cesty?“

„Prešla som si aj Orfeu, veď logicky treba začať s ním...“

„Vieš, ako prejsť cez rieku Léthé?“

„Murdoch, prosím ťa!“

„Vieš, ako skrotiť Kerberosa?“

Alica zaváhala. Vedela, že toto je možná prekážka. Upozornenie na Kerberosa zachytila v liste od Danteho Bernardovi Canacciovi, no v žiadnom inom materiáli o ňom nenašla čo i len zmienku a jediná kniha, v ktorej by sa mohol spomínať – Vandickovo dielo *Dante a skutočné peklo* –, v knižnici chýbala.

Vlastne viaceré knihy, ktoré potrebovala, v posledných mesiacoch mizli z knižnice. Často boli vybrané práve v dané ráno predtým, ako do nej vošla. Napríklad všetky preklady Eneidy. Alebo všetky stredoveké štúdie o Lazarovi. Akoby sa cez regály prehnal nejaký duch predvídajúci každú zmenu v jej projekte.

Až vtedy si uvedomila, kto si ich požičiaval. „To si bol ty!“

„Áno, robil som si prieskum o tom istom,“ priznal Peter. „Alica, obidvaja sme príliš ďaleko v svojich výskumoch. Naše dizertačné práce nemá kto konzultovať, lebo nikto nie je dostatočne múdry. A profesor nás ešte veľa nenaučil. Musíme ho priviesť späť. Dve hlavy zvládnu viac.“

Alica sa neubránila smiechu. Každé prázdne miesto v regáli, každý chýbajúci kúsok záhady, to všetko mal po celý čas na svedomí Peter.

„Tak mi povedz, ako skrotiť Kerberosu.“

„Dobrý pokus, Lawová.“ Peter ju zľahka štuchol do pleca. „Veď to priznaj. Sama vieš, že spolu sme lepši.“

Toto si mohol odpustiť, povedala si v duchu Alica.

Vedela, že to nemyslí vážne, pretože to jednoducho nebola pravda. Už vyše roka to tak nebolo, lebo Peter sa tak rozhodol. Veľmi dobre si to pamätala. Prečo sa teda správa tak nenútene a neuvážene vyberá slová, akoby ešte vždy boli prváci chichotajúci sa v labáku, akoby sa odvtedy nič nestalo?

Bol to však Petrov bežný spôsob správania. Bol taký ku každému. Prijemný, veselý, no len čo ste sa pokúsili priblížiť, postavil si pred seba múr.

Mala teda len dve voľby, obidve rovnako zlé. Buď nepostačujúce vedomosti, alebo Peter. Mohla by si ešte požičať relevantné knihy – Peter bol otravný, ale zdroje vždy vrátil – a naštudovať si všetko sama. Lenže jej štipendium sa krátilo a v pivnici sa rozkladali pozostatky... Skrátka, nebol na to čas.

„Tak dobre,“ súhlasila. „Dúfam, že si si priniesol kriedu.“

„Dva balíčky značky Shropley's,“ pochválil sa šťastne.

Vedela, že používa túto značku, a podľa nej to nebol dobrý výber. Ale aspoň sa s ním nebude musieť deliť o svoj.

Položila si ruksak k nohám a skontrolovala, či z pentagramu netrčí ani jeden popruh. „Ostáva nám už len zaklínadlo. Pripravený?“

„Počkaj,“ zastavil ju Peter. „Vieš, aká je cena za zostup do pekla, áno?“

Samozrejme, že to vedela. Preto učenci len málokedy zostupovali do pekla. Nie preto, že by dostať sa tam bolo také ťažké. Stačilo

len vyhrabať všetky správne dôkazy a spracovať ich. Hlavným dôvodom bolo, že výlet do záhrobia sotva stál za tú cenu.

„Polovica dĺžky života, ktorá mi zostáva,“ odpovedala Alica. Vstúpiť do pekla znamenalo porušiť hranice medzi dvoma svetmi a na to bolo treba organickú energiu, ktorú sa nedalo získať iba z kriedy. „Prídem asi o tridsať rokov. Viem to.“

Nemožno však povedať, že by svoj výber dlho zvažovala. Chcela by promovovať, rozbehnúť úžasný výskum a zomrieť ovenčená slávou? Alebo by radšej dožila až do konca prirodzenej dĺžky života a skončila sivovlasá, slintajúca, upadajúca do zabudnutia a umárajúca sa ľútosťou nad tým, čo nestihla? Veď aj Achilles si zvolil smrť v boji. Emeritných profesorov, ktorých občas vídala na recepcii katedry, pokladala za úbohé afatické rekvizity a starobu za neatraktívnu perspektívu. Vedela, že z jej rozhodnutia by hocikto mimo akademickej pôdy bol zhrozený. Lenže nikto mimo akademickej pôdy ju nemohol pochopiť. Za pozíciu profesorky by obetovala aj prvorodené dieťa alebo si nechala odseknúť končatinu. Vzda-la by sa všetkého, len aby jej zostal rozum, len aby mohla myslieť.

„Túžim sa venovať mágii,“ vyhlásila. „Nič iné som v živote nechcela.“

„Viem,“ povedal Peter. „Aj ja. A... potrebujem ísť s tebou. Jednoducho musím.“

Nastalo napäté ticho. Alica zvažovala, či mu položí ďalšiu otázku, ktorá ju svrbela na jazyku, no vedela, že Peter aj tak neodpovie. Keď prišlo na osobné záležitosti, Peter sa zmenil na kameň a ľahko sa skryl za milý úsmev.

„Takže sme dohodnutí.“ Peter si odkašľal a pokračoval: „Vezmem si časť zaklínadla v latinčine a ty môžeš pokračovať v gréčtine a čínštine.“ Pozrel dolu na kúsok textu vedľa pravého palca na svojej nohe. „Povedz, prečo si to nenapísala v sanskrite?“

„Neovládám ho tak plynule,“ nahnevane odsekla Alica. To je celý Peter! Povýšenecký, hoci si zdanlivo len pýta vysvetlenie. „Všetky odkazy na budhistické sútry som preto napísala v klasickej čínštine.“

„Aha.“ Peter zahmkal a pokračoval: „Malo by to fungovať, ak si si istá.“

Alica prevrátila oči. „Narátam do troch a začneme.“

„V poriadku.“

Odrátala tri a začali odriekať zaklínadlo.

HROZNÁ TRAGICKÁ SMŔŤ PROFESORA Jacoba Grimesa sa dala predvídať a dalo sa jej zabrániť. A hoci to nikto nevedel, zavinila ju Alica.

Cvičenie toho osudného dňa nebolo o nič riskantnejšie ani extrémnejšie ako tisícky rutinných pokusov, ktoré profesor Grimes v laboratóriu vykonával celé desaťročia. Počas neho iba rekapituloval niektoré základné princípy danej teórie citované v novom článku, ktorý mu mal vyjsť v časopise *Arcana*, špičkovom periodiku v ich vednej disciplíne. Všetky postupy boli absolútne rutinné a o nič nebezpečnejšie ako jazda na bicykli – pravdaže za predpokladu, že si každý dvakrát prekontroloval svoj pentagram. Pokusy na úrovni vysokoškolského študenta.

Lenže profesor Grimes si svoj pentagram neskontroloval. V kariére dosiahol štádium, keď takúto podradnú prácu nechával na svojich študentov. Jeho dni vyplňalo seriózne a hlboké premýšľanie. Hľadel ponad hory a do oblakov, kde nachádzal pravdu, a potom schádzal dolu a formuloval vyhlásenia ako Mojžiš schádzajúci z hory Sinaj, z ktorých jeho podriadení následne vytýkali detaily. Nevenoval sa už aritmetike ani prekladom a bolo pod jeho úroveň kľáčať a kontrolovať čiary nakreslené kriedou, namáhať si oči alebo chrbát.